

Aineistot

Kynä ja kone keskustakampuksella -keskustelutarja

Sakari Katajamäki, Helsinki 8.9.2016

Edith – suomalaisen kirjallisuuden kriittiset editiot

SUOMALAISEN KIRJALLISUUDEN SEURA

Tutkimusaineistot?

1. Raaka-aineisto

Tutkimusaineistot?

1. Raaka-aineisto
2. Valittu ja muokattu aineisto

Tutkimusaineistot?

1. Raaka-aineisto
2. Valittu ja muokattu aineisto
3. Keinotekoinen aineisto

Tutkimusaineistot?

1. Raaka-aineisto
2. Valittu ja muokattu aineisto
3. Keinotekoinen aineisto
4. Tutkimuskirjallisuus

Digitaalinen käänne / Digitaalinen jatkumo

1. Aineiston rajaaminen

Digitaalinen käänne / Digitaalinen jatkumo

1. Aineiston rajaaminen
2. Metatietojen lisääminen

Digitaalinen käänne / Digitaalinen jatkumo

1. Aineiston rajaaminen
2. Metatietojen lisääminen
3. Aineiston ilmiötason kuvailu

Digitaalinen käänne / Digitaalinen jatkumo

1. Aineiston rajaaminen
2. Metatietojen lisääminen
3. Aineiston ilmiötasojen kuvailu
4. Digitaalisen aineiston rakenteistaminen

Syysskuun tuuli, tuuli vinikka tunturien
 Pohjoista liehtoo, ² alas ~~Kiirittellen~~ Kiirittelee
 Silvivuorii, komoita kaupunkoja,
 Peikkoi farvijaifia ja fankareita
 Keihäinuja, miekkofuusia, ~~Kiirittellen~~ Kiirittelee
 Simentolan maasta kohden raivän maata.
 Käyö temmellystä taivaan rinteheleä!
 Lumutorni jumukalliolla tuolla
 Korkeuteen ehtii, kallistuu ja kaatuu;
 Miekka nousee, lankee, pyrstöt hirveet kohoo,
 Koska jumufankarit ja peikot julmat,
 Louhikärmeet taistelevat voimin. ~~Kaikki~~
 Jalo myrsky, ankara myrsky Pohjolaosa!
 Tapiolan kannel pauhaa, koivun seppel,
 Kellaatunne, horjuu, huumijervi tuulis,
 Kooket kuohuvina jyskyä, paimenfaave
 Luotonna miituu kautojella kummul
 Tuonne tänne lihaktelee Riertoellen,
 Ja Ruin lumireki ^{aura, harmoa,} itään Kurkiliesta

Pohjatuuli (Runoelmia 2): XML TEI P5


```
<|>Syyskuun tuuli, <subst>
  <del>tuuli vinkka tunturien</del>
  <add>vinkka tunturien tuuli</add>
</subst>
</|>
<|>Pohjosesta liehtoo, alas <subst>
  <del rend="striketrough">kiiritellen</del>
  <add place="inline">kiirittelee</add>
</subst>
</|>
<|>Pilvivuorii, komeoita kaupunkeja,</|>
<|>Peikkoi sarvipäisiä ja sankareita</|>
<|>Keihäinensä, miekko<del rend="striketrough">i</del>nensa, <subst>
  <del rend="striketrough">kiiritellen</del>
  <add place="margin">kiirittelee</add>
</subst>
</|>
<|>Pimentolan maasta kohden päivän maata.</|>
<|>Katso temmellystä taivaan rinteellä!</|>
<|>Sumutorni sumukalliolla tuolla</|>
<|>Korkeuteen ehtii, kallistuu ja kaatuu;</|>
<|>Miekka nousee, lankee, pyrstöt hirveet kohoo,</|>
<|>Koska sumusankarit ja peikot julmat,</|>
<|>Louhikärmeet taistelevat voimin<subst>
  <add place="inline">.</add>
  <del rend="striketrough" hand="unknown">kaikin.</del>
</subst>
</|>
<|>Ialo, mureky, ankar mureky Pohjolassa!</|>
```


Digitaalinen käänne / Digitaalinen jatkumo

1. Aineiston rajaaminen
2. Metatietojen lisääminen
3. Aineiston ilmiötasojen kuvailu
4. Digitaalisen aineiston rakenteistaminen
5. Käyttöliittymän ominaisuudet

SKVR – Suomen Kansan Vanhat Runot

Suomen Kansan Vanhat Runot –kirjasarja

- 34 nidosta (1908–1948, 1997)
- yhteensä noin 90 000 runotekstiä
- yli 7 miljoonaa sanaa
- <http://skvr.fi>

SKVR – Suomen Kansan Vanhat Runot

Muodostumisen vaiheita

0) suullinen traditio

SKVR – Suomen Kansan Vanhat Runot

Muodostumisen vaiheita

0) suullinen traditio

1) keruumatkat

SKVR – Suomen Kansan Vanhat Runot

Muodostumisen vaiheita

- 0) suullinen traditio
- 1) keruumatkat
- 2) laulutilanne

SKVR – Suomen Kansan Vanhat Runot

Muodostumisen vaiheita

- 0) suullinen traditio
- 1) keruumatkat
- 2) laulutilanne
- 3) muistiinpanotekniikka

SKVR – Suomen Kansan Vanhat Runot

Muodostumisen vaiheita

- 0) suullinen traditio
- 1) keruumatkat
- 2) laulutilanne
- 3) muistiinpanotekniikka
- 4) arkistointi

SKVR – Suomen Kansan Vanhat Runot

Muodostumisen vaiheita

- 0) suullinen traditio
- 1) keruumatkat
- 2) laulutilanne
- 3) muistiinpanotekniikka
- 4) arkistointi
- 5) SKVR-toimitustyö

SKVR – Suomen Kansan Vanhat Runot

Muodostumisen vaiheita

- 0) suullinen traditio
- 1) keruumatkat
- 2) laulutilanne
- 3) muistiinpanotekniikka
- 4) arkistointi
- 5) SKVR-toimitustyö
- 6) SKVR-digitalisointi

SKVR – Suomen Kansan Vanhat Runot

Muodostumisen vaiheita

- 0) suullinen traditio
- 1) keruumatkat
- 2) laulutilanne
- 3) muistiinpanotekniikka
- 4) arkistointi
- 5) SKVR-toimitustyö
- 6) SKVR-digitalisointi
- 7) Käyttöliittymä

Tutkimusaineistot?

1) Tiet lähteisiin – Aleksis Kivi SKS:ssa

<http://neba.finlit.fi/kivi/>

2) Aleksis Kivi -korpus (SKS)

<http://www.finlit.fi/fi/tutkimus/edith/aleksis-kivi-korpus-sks#.VrOUVIK1fpc>

<https://korp.csc.fi/>

<http://metashare.elda.org/>

3) Nummisuutarit. Digitaalinen kriittinen editio

<http://elias.finlit.fi/nummisuutarit/>

4) SKVR-tietokanta (Suomen Kansan Vanhat Runot)

<http://skvr.fi>

5) Kansallisbiografia

<http://www.kansallisbiografia.fi/>

Syysskuun tuuli, tuuli vinikka tunturien
 Pohjoista liehtoo, ² alas ~~Kiirittellen~~ Kiirittelee
 Silvivuorii, komoita kaupunkoja,
 Peikkoi farvijaifia ja fankareita
 Keihäimynä, miekkofunsa, ~~Kiirittellen~~ Kiirittelee
 Simentolan maasta kohden raivän maata.
 Käyö temmellystä taivaan rinteheleä!
 Jumutorni jumukalliolla tuolla
 Korkeuteen ehtii, kallistuu ja kaatuu;
 Miekka nousee, lankee, pyrstöt hirveet kohoo,
 Koska jumufankarit ja peikot julmat,
 Louhikärmeet taistelevat voimin. ~~Kaikki~~
 Jalo myrsky, ankara myrsky Pohjolaosa!
 Tapiolan kannel pauhaa, koivun seppel,
 Kellaatunne, horjuu, huumijervi tuulis,
 Kooket kuohuvina jyskyä, paimensaave
 Luotonna miituu kautojella kummul
 Tuonne tänne lihaktelee Riertoellen,
 Ja Ruin lumireki ^{aura, harmoa,} itään Kurkiliesta